

TAFFY BRODESSER-AKNER

FLEISHMAN
ZIT IN DE
PROBLEMEN

Vertaald door René Kurpershoek en Karina van Santen

2020 Prometheus Amsterdam

Voor Claude

Oorspronkelijke titel *Fleishman Is in Trouble*

© 2019 Taffy Brodesser-Akner

© 2020 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus en

René Kurpershoek en Karina van Santen

Omslagontwerp Roald Triebels

Omslagbeelden Laverrue Was Here/Ryan Carter/Getty Images

Foto auteur Erik Tanner

Zetwerk Elgraphic

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 4372 5

Toby Fleishman werd op een ochtend wakker in de stad waar hij al zijn hele volwassen leven woonde en die op eens bleek te krioelen van vrouwen die hem wilden. En niet zomaar vrouwen, maar zelfverwerkelijkte vrouwen die wisten wat ze wilden. Geen vrouwen die onvervuld of vreesachtig waren of die aan zichzelf twijfelden, zoals de potentiële minnaressen uit zijn lang vervlogen jeugd – of eigenlijk de vrouwen die hij had beschouwd als potentiële minnaressen maar die hem totaal niet hadden zien staan. Nee, dit waren vrouwen die gemotiveerd waren, en interessant en geïnteresseerd en opwindend en opgewonden. Dit waren vrouwen die niet na de kennismaking de gangbare dag of twee of drie wachtten tot je hen belde, maar die je de dag ervóór alvast foto's van hun geslachtsdeel stuurden. Vrouwen die ruimdenkend waren en overal voor in en openhartig over hun verlangens en behoeften, en die taal gebruikten als 'mijn kaarten op tafel leggen' en 'vrijblijvend' en 'ik heb maar tien minuten want ik moet Bella van ballet halen'. Vrouwen die je naaiden alsof ze je geld schuldig waren, om met onze vriend Seth te spreken.

Ja, wie had kunnen voorzien dat Toby Fleishman, eenenveertig jaar oud, nog mee zou maken dat zijn mobiel van zonsopgang tot zonsondergang roodgloeiend stond ('s nachts gloeide hij nog extra fel) van de sms'jes vol met G-string en kontgleuf en onderborst en zijborst en ook complete borsten en alle onderdelen van een vrouw waarvan hij nooit had durven dromen dat hij ze zou aantreffen bij een driedimensionaal persoon – letter-

lijk driedimensionaal, dus niet op papier of op een scherm. En dat allemaal na een jeugd vol afgewezen gevoelens! Dat allemaal nadat hij zijn hele leven had ingezet op één vrouw! Wie had dit kunnen voorzien? Wie had kunnen voorzien dat hij nog zo veel leven in zich had?

En toch schuurde het, vertelde hij me. Rachel was inmiddels weg, en haar weg-zijn stond zo haaks op wat hij zich had voorgesteld. Niet dat hij haar nog terug wilde – dat pertinent níet. Hij wenste pertinent níet dat ze nog samen waren. Wat schuurde was dat hij zo lang had gewacht tot het huwelijk was uitgewalmd en zo veel tijd nodig had gehad voor de formaliteiten om zich ervan te ontdoen – de kinderen inlichten, verhuizen, zijn collega's inlichten – dat hij er niet over had nagedacht hoe het leven daarna eruit zou zien. Hij begreep gescheiden zijn natuurlijk wel op macroniveau. Maar op microniveau was hij er nog niet aan gewend, het niveau van de lege andere helft van het bed, het niveau van niemand-om-te-bellen-dat-je-later-komt, dat van bij-niemand-horen. Hoelang had het geduurd voordat hij rechtstreeks naar de foto's van vrouwen op zijn telefoon had kunnen kijken – foto's die die vrouwen hem *met graagte en uit vrije wil* stuurden – in plaats van uit zijn ooghoeken? Oké, korter dan hij gedacht had, maar niet van begin af aan. Zeker niet van begin af aan.

Hij had tijdens zijn huwelijk nooit naar ook maar één andere vrouw gekeken, zo verliefd was hij op Rachel geweest – zo verliefd was hij überhaupt op instellingen en systemen. Hij trachtte vol van ernst en plichtsbesef de relatie te redden, ook nog toen elk weldenkend mens zou hebben ingezien dat hun misère niet tijdelijk was. Het was een nobel streven, vond hij. Het lijden zelf had iets nobels. En ook toen hij al besepte dat het voorbij was, kostte het hem nog jaren, meervoud, om haar ervan te overtuigen dat dit niet deugde, dat ze té ongelukkig waren, dat ze nog jong waren en een fijn leven konden hebben zonder elkaar – zelfs toen nog liet hij zijn blik geen millimeter afdwalen. Voornamelijk omdat hij het te druk had met treuren, zei hij. Voornamelijk omdat hij zich voortdurend bagger voelde en

iemand zou zich niet voortdurend bagger moeten voelen. En daarbij, iemand die zich bagger voelde hoorde je niet op te geilen. Het snijvlak van geilheid en een laag zelfbeeld leek strikt voorbehouden aan de pornoconsument.

Maar nu was er niemand meer om trouw aan te zijn. Rachel was er niet. Ze lag niet in zijn bed. Ze stond niet in de badkamer vloeibare eyeliner aan te brengen op de grens van haar ooglid en haar wimpers met de precisie van een artroscopische robotarm. Ze was niet bij de sportschool of op weg terug van de sportschool in een minder inktzwart humeur dan anders, niet heel veel minder maar toch. Ze liep niet midden in de nacht te spoken en te klagen over de bodemloze afgrond van haar eindeloze slapeloosheid. Ze zat niet bij de open ouderavond van de hoogst particuliere maar desondanks progressieve school in de West Side op een kinderstoeltje te luisteren naar de nieuwe, zwaardere eisen die dit jaar aan hun arme kinderen zouden worden gesteld. (Al was ze daar overigens maar zelden. Op die avonden was ze aan het werk, net als alle andere avonden, of dineerde ze met een klant, en noemde dat ‘de kar helpen trekken’ als ze aardig wilde zijn, en anders ‘jouw melkkoe spelen’.) Dus nee, ze was er niet. Ze was in een totaal ander huis, het huis dat ooit ook het zijne was geweest. Elke ochtend opnieuw sloeg deze gedachte even als een golf door hem heen; hij raakte ervan in paniek, en dus was het eerste wat hij dacht als hij wakker werd: *er is iets mis. Er is onraad. Ik zit in de problemen.* Hij had de scheiding zelf voorgesteld, maar toch: *er is iets mis. Er is onraad. Ik zit in de problemen.* Elke ochtend opnieuw schudde hij het van zich af. Hij hield zichzelf voor dat zulke gevoelens *gezond* en *terecht* en *normaal* waren. Ze hoorde niet langer naast hem te liggen. Ze hoorde in haar eigen, mooiere huis te zijn.

Maar ook daar was ze niet, deze ochtend. Daar kwam hij achter toen hij zijn hand uitstak naar zijn nieuwe IKEA-nachtkastje en zijn telefoon pakte waarvan hij de ritmische aanwezigheid al had gevoeld in de minuten voordat zijn ogen officieel opengingen. Hij had zeven, acht nieuwe berichten, de meeste

van vrouwen die 's nachts contact hadden gezocht via zijn dating-app, maar zijn ogen zwenkten meteen naar het bericht van Rachel, ergens halverwege. Het leek alsof dat een ander licht gaf dan de berichtjes vol lichaamsdelen en kanten slipjes; het trok zijn blik op een geheel eigen manier, anders dan de andere. Om vijf uur 's ochtends had ze geschreven: *Ik ben een weekend naar Kripalu; de kinderen zijn bij jou. Dit ter info.*

Hij moest twee keer lezen om te begrijpen wat dat inhield, en zonder acht te slaan op de erectie die hij had laten opbloeien in de wetenschap dat zijn mobiel vol nieuwe masturbeerstof stond, sprong Toby uit bed. Hij rende de gang in en hij zag dat hun twee kinderen elk in hun slaapkamer lagen te slapen. *Dit ter info?* Dat de kinderen er waren? *Dit ter info* was een ps; het was een aanvulling. Het was niet essentieel. Deze mededeling, namelijk dat zijn kinderen in het holst van de nacht bij hem aan huis waren afgeleverd, buiten alle afspraken om, met behulp van een sleutel die hij Rachel had verstrekt voor gevallen van echte, hoge nood, leek essentieel.

Hij ging terug naar zijn slaapkamer en belde haar. 'Hoe haal je het in je hoofd?' fluistersiste hij in de telefoon. Fluistersissen ging hem nog steeds niet gemakkelijk af, maar hij werd er met de dag beter in. 'Stel dat ik was weggegaan zonder te weten dat ze er waren?'

'Vandaar dus mijn sms,' zei ze. Op fluistersissen reageerde ze ogenrollend ad rem.

'Heb je ze na twaalfen gebracht? Want om twaalf uur ben ik gaan slapen.'

'Ik heb ze om vier uur afgezet. Ik probeerde een plek voor dat weekend te bemachtigen. Ze hadden een afzegging. Het programma begint om negen uur. Gun me dit nou, Toby. Ik zit in een rotperiode. Ik heb zo'n behoefte aan wat tijd voor mezelf.' Alsof niet al haar tijd puur en uitsluitend tijd voor haarzelf was.

'Je kunt dit soort rotgeintjes niet flikken, Rachel.' Hij noemde haar naam alleen nog aan het eind van een zin, Rachel.

'Hoezo? Je zou ze dit weekend toch al krijgen.'

'Maar pas morgenochtend!' Toby bracht zijn vingers naar

de brug van zijn neus. ‘Een weekend begint op *zaterdag*. Dat heb jij zo bepaald, niet ik.’

‘Had je plannen?’

‘Waar slaat dat nou weer op? Stel dat er brand was geweest, Rachel? Stel dat ik met spoed naar een patiënt had gemoeten en was weggerend zonder te weten dat ze er waren...’

‘Maar dat is niet gebeurd. Het spijt me. Had ik je wakker moeten maken om te zeggen dat ze er waren?’ Hij stelde zich voor dat ze hem wakker had gemaakt, en hoe rampzalig dat had kunnen zijn voor de ontwikkeling van zijn besef dat ze niet langer deel uitmaakte van zijn ontwaken.

‘Je had het gewoon niet moeten doen,’ zei hij.

‘Tja, als je gisteravond meende wat je zei, had je het kunnen zien aankomen.’

Toby speurde zijn heilige hersenen af naar hun vorige vijandige contact en de herinnering sloeg in met de kracht van een plotselinge, peilloze angst: Rachel had zitten raaskallen dat ze een filiaal van haar agentschap aan de westkust wilde beginnen, omdat haar werk hier nog niet druk en overstelpend genoeg was. Heus, het stond hem nauwelijks meer bij. Ze had het gesprek beëindigd, herinnerde hij zich nu, nadat ze tussen haar snikken door zo tegen hem had zitten krijsen dat hij haar niet kon verstaan, tot ze plotseling stilviel en hij begreep dat ze had opgehangen. Zo eindigden hun gesprekken tegenwoordig, in plaats van met de lamlendigheid van echtelijke excuses. Liefde betekende dat je nooit sorry hoefde te zeggen, had Toby zijn leven lang te horen gekregen. Maar in werkelijkheid betekende juist gescheiden zijn dat je nooit sorry hoefde te zeggen.

‘Dit is me niet in mijn koude kleren gaan zitten, Toby,’ zei ze nu. ‘Ik besef dat ik te vroeg was. Maar je hoeft ze alleen maar naar kamp te brengen. Als je plannen hebt, vraag Mona dan. Waarom moeten we het hier überhaupt nog over hebben?’

Hoe kon ze nou niet inzien dat dit niet niks was? Hij had inderdaad een date die avond. Hij wilde de kinderen niet met Mona opscheppen – dat was Rachels universele remedie, niet de zijne. Hij leek haar niet aan het verstand te kunnen brengen dat hij

een echt mens was, geen knipperende cursor die op haar instructies wachtte, dat hij ook bestond wanneer ze niet in dezelfde ruimte waren. Hij zag er het nut niet van in om al die afspraken met elkaar vast te leggen als ze niet van plan was om zelfs maar te doen alsof ze zich eraan hield, of om haar excuses te maken als ze dat niet deed. Hij had haar de sleutel van zijn nieuwe flat niet gegeven om hem dit soort kunstjes te flikken, maar om althans iets samen te hebben dat in goed overleg plaatsvond. Goed overleg, goed overleg, goed overleg. Is het je ooit opgevallen dat je ‘goed overleg’ alleen gebruikt in verband met uit elkaar gaan? Was het feit dat die term zo vaak werd gebruikt bij scheidingen de reden dat je er geen andere dingen mee wilde besmetten? Net zoals je ‘kwaadaardig’ ook voor iets anders dan een tumor zou kunnen gebruiken maar het nooit deed?

De kinderen begonnen wakker te worden en dat was maar goed ook want zijn stijve was weg.

Solly, zijn zoon van negen, werd wakker, maar Hannah, die elf was, wilde blijven liggen. ‘Sorry, schat, dat gaat niet,’ zei Toby. ‘We moeten over twintig minuten buiten staan.’ Ze strompelden met slaapogen de keuken in en Toby moest in hun tassen graven naar de kleren die ze vandaag naar kamp aan moesten. Hannah snauwde hem toe dat hij de verkeerde outfit had gepakt, dat de legging voor morgen was, en dus hield hij haar rode ultrakorte broekje omhoog, dat ze uit zijn handen griste met alle weerzin van iemand die in haar gemoedsuitingen geen enkele grens respecteerde. Toen zette ze haar neusgaten uit, spande haar lippen aan en speelde het klaar om hem zonder haar tanden van elkaar te doen mee te delen dat ze hem had gevraagd Corn Flakes te halen en geen Corn Chex, met daaronder de impliciete vraag wat ze in jesusnaam voor een idioot als vader had gekregen.

Solly daarentegen at blijmoedig zijn Corn Chex. Hij sloot zijn ogen en schudde vergenoegd zijn hoofd. ‘Hannah,’ zei hij. ‘Dit móet je proeven.’

Toby nam Solly’s sneue solidariteitsbetoon graag voor lief.

Solly begreep hem. Solly was van hem op een manier die maakte dat hij zich nooit afvroeg of dit het allemaal waard was geweest. Hij had dezelfde innerlijke behoefte aan pais en vree als zijn vader. Ze leken zelfs op elkaar. Ze hadden hetzelfde zwarte haar, dezelfde bruine ogen (al waren die van Solly net iets groter, wat de indruk wekte alsof hij altijd een beetje bang was), dezelfde komvormige neus, hetzelfde miniatuurformaat: ze waren niet alleen klein van stuk maar ook normaal van proporties. Ze waren niet tener of schriel, en als je ze zou zien zonder lengtemaatstaf, zou je niet merken hoe klein ze waren. Dat was een voordeel, want het was al lastig genoeg als je alleen maar klein was. Dat was een nadeel, omdat je op die manier mensen teleurstelde die je zonder referentie hadden gezien en je groter hadden geschat.

Hannah was ook van hem, hoor, behalve dat ze Rachels steile blonde haar, smalle ogen en spitse neus had – haar hele gezicht één groot verwijt, net als dat van haar moeder. Maar ze had het speciale soort sarcasme dat kenmerkend was voor de Fleishman-kant. Vroeger althans. De scheiding van haar ouders leek in haar een humorloosheid en een razernij te doen opvlammen die daar al had liggen smeulen, hetzij doordat haar ouders te vaak en te heftig ruziemaakten, hetzij doordat ze begon te puberen en de hormonen haar woede van binnenuit aanjoegen. Of doordat ze geen mobiel had en Lexi Leffer wel. Of doordat ze een Facebook-account had waar ze alleen op mocht met de computer in de woonkamer en ze dat hele Facebook-account niet wilde want Facebook was voor oude mensen. Of doordat Toby had gevraagd of de sneakers die precies op Keds leken maar twaalf dollar minder kostten niet de voorkeur verdienden boven de Keds omdat ze, nogmaals, precies hetzelfde waren alleen zonder het blauwe logo achterop en wilde ze zichzelf soms etaleren als evident slachtoffer van de consumptie-maatschappij? Of doordat er een droevig liedje over een lang vervlogen liefde op de radio was dat heel veel voor haar betekende en hij haar had gevraagd het zachter te zetten omdat hij het ziekenhuis aan de lijn had. Of doordat ze, toen ze hem na-

derhand uitlegde waarom dat droevige liedje zoveel betekende door het voor hem af te spelen, ontplofte omdat hij niet als door een wonder begreep waarom een liedje bij haar een nostalgie kon wekken die ze onmogelijk in zich kon hebben aangezien ze nog nooit een vriendje had gehad. Of doordat hij zich afvroeg of haar rokje niet te kort was om mee te zitten. Of doordat hij zich afvroeg of haar broekje niet te kort was als je de plooi tussen haar bil en haar dij kon zien en als de zakken een eindje onder de pijpen uit hingen. Of doordat hij haar vroeg waar haar haarborstel was, waarmee hij volgens haar duidelijk te kennen gaf dat hij haar haar afschuwelijk vond zitten. Of doordat ze. geen. zin. had. om. naar. *The Princess Bride* te kijken of naar een van zijn andere oudemannenfilms. Of doordat hij een keer met zijn hand over haar hoofd streek als blijk van tederheid en zo de perfecte scheiding ruïneerde waar ze net tien minuten aan had besteed. Of doordat ze. ook. geen. zin. had. om. *The Princess Bride* te lezen, of een van zijn andere oudemannenboeken. Ja, haar verachting voor haar ouders, die zolang die gericht was tegen Rachel en Toby samen nog draaglijk had geleden, was in de huidige concentratie en met hem als enige doelwit finaal vernietigend. Hij had geen idee of ze er nog iets van voor Rachel bewaarde. Toby wist alleen dat Hannah nauwelijks naar hem kon kijken zonder dat haar als meren zo blauwe ogen zich verder vernauwden tot lasers en haar neus nog spitsler dan anders leek te worden en haar lippen wit werden van het openpersen.

Ze naderden stapvoets het verzamelpunt voor het kamp, chagrijnig en warrig, want ze waren moe (Zie je nou, Rachel? Zie je nou wel?).

‘Ik háát dagkamp,’ zei Hannah. ‘Kan ik niet gewoon thús blijven?’ Ze had graag de hele vakantie naar zomerkamp gewild, maar begin oktober zou haar bat mitswa zijn en ze had juni en juli nog nodig gehad om haar haftara te leren.

‘Je gaat al zo’n beetje over een week. Eén les nog.’

‘Ik wil nú.’

‘Moet ik zolang soms een eigen flat voor je huren?’ vroeg Toby. Solly lachte tenminste nog.

Ze kwamen aan bij de Y, de YMCA op 92nd Street, samen met alle moeders in hun bont bedrukte leggings en hun sportshirts met YOGA MET WODKA of EET SLAAP SPORT HERHAAL erop. Dit dagkamp kostte haast evenveel als het zomerkamp, en Hannah vroeg telkens of ze in plaats van deelnemer niet een soort assistent-begeleider kon worden, iets wat hoe dan ook pas kon vanaf je zestiende.

‘Dat kost nog altijd geld,’ zei Toby terwijl hij op de website van de Y keek. ‘Waarom moet ik betalen voor jouw opleiding tot begeleider terwijl ze je al als begeleider inzetten?’ had hij haar in de lente gevraagd.

‘Waarom moest jij betalen voor je opleiding tot dokter terwijl ze je al als dokter inzetten?’ had ze geantwoord. Daar had ze een punt. Toby had destijds bedacht hoe slim ze was, en hoe graag hij had gewild dat ze al die slimheid niet uitsluitend tegen hem gebruikte. Ze was op weg, overdacht hij, om zo’n meisje te worden dat het hemeltergend moeilijk had met zichzelf.

Ze hadden een minuut of zes speling voor het vertrek. De Y bracht hen elke dag op en neer naar een schoolcampus in de Palisades, en als je ze te laat kwam brengen, moesten ze de hele dag binnen blijven bij de allerkleinsten. Hannah sloeg haar vaders aanbod om haar naar haar verzamellokaal te brengen af, en dus bracht hij Solly naar het zijne. Toby bleef kijken hoe Solly de laatste minuten van het *slime*-experiment van die ochtend mee maakte, en wilde juist de hal uitlopen toen hij zijn naam hoorde roepen.

‘Toby,’ riep een diepe, hese vrouwenstem.

Toby draaide zich om en zag Cyndi Leffer, een vriendin van Rachel die een dochter bij Hannah in de klas had. Ze bleef hem even staan opnemen. Juist, ja. Hij wist al wat er komen ging: het hoofd twintig graden opzij, het overdreven tuitmondje, de opgetrokken en tegelijk gefronste wenkbrauwen.

‘Tóby. Ik ben al stééd’s van plan om iets van me te laten hóren,’ zei Cyndi. ‘We zien je nooit meer.’ Ze droeg een legging van turquoise lycra met paarse klauwsporen boven aan de dijnen, alsof er een span paarse tijgers in haar klom op weg naar